

POSTANOWIENIE

Dnia 13 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki (przewodniczący)

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Krzysztof Wiak (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi J. K.

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego [...]

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego [...]

w sprawie I ACa [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 13 marca 2019 r.,

1. odrzuca skargę;

2. nakazuje zwrot skarżącemu 200 (dwieście) złotych tytułem uiszczonej opłaty od skargi.

UZASADNIENIE

J. K., reprezentowany przez pełnomocnika, w piśmie z dnia 17 lipca 2018 r. wystąpił do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego [...] o stwierdzenie, że w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Apelacyjnym [...], w sprawie o sygn. akt I ACa [...] doszło do przewlekłości postępowania. Skarżący domagał się tym samym:

- 1) stwierdzenia przewlekłości postępowania we wskazanej sprawie;
- 2) zalecenia sądowi prowadzącemu postępowanie odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, w szczególności poprzez pełne i poprawne rozstrzygnięcie zażalenia Skarżącego z dnia 18 marca 2016 r.;
- 3) zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego kwoty

2.000,00 zł na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 75; dalej jako: ustawa o skardze na przewlekłość postępowania);

4) zasądzenia zwrotu kosztów tego postępowania skargowego, w tym kosztów pełnomocnictwa według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi wskazano, iż Skarżący w dniu 18 marca 2016 r. złożył zażalenie na postanowienie o kosztach procesu, zawarte w wyroku Sądu Okręgowego we W. z dnia 1 lutego 2016 r. (X GC [...]). Zdaniem Skarżącego Sąd Apelacyjny [...] do dnia złożenia skargi nie rozstrzygnął w całości powyższego zażalenia. W wyroku z dnia 30 czerwca 2016 r. (I ACa [...]) Sąd Apelacyjny [...] oddalił apelację pozwanej i zawarł w nim elementy rozstrzygnięcia zażalenia powoda, jednakże nie zasądził zwrotu opłaty adwokackiej od zażalenia. Zdaniem Skarżącego rozpoznanie zażalenia powoda wraz z apelacją pozwanej (w ramach jednego rozstrzygnięcia) było niepoprawne, gdyż były to dwa niezależne i odrębne postępowania, które powinny zostać rozstrzygane w innym składzie sądu. Ponadto twierdził on, że z racji na to, iż na postanowienie sądu drugiej instancji o kosztach procesu nie przysługuje środek zaskarżenia, a uzupełnienie wyroku we wskazanej sprawie nie było możliwe, Skarżący nie miał możliwości zmiany treści powyższego orzeczenia. Według Skarżącego, błędne czynności Sądu Apelacyjnego [...] doprowadziły do sytuacji, w której w dalszym ciągu nie otrzymał on należnych mu środków finansowych. Skarżący podniósł, iż w wyniku przewlekłości postępowania doznał on krzywdy moralnej oraz dużej niedogodności, związanej z brakiem możliwości uzyskania należnych mu od strony pozwanej środków finansowych.

Reprezentujący Skarb Państwa Prezes Sądu Apelacyjnego [...], reprezentowany przez pełnomocnika, w odpowiedzi na skargę wniósł o jej odrzucenie. W uzasadnieniu podniósł, iż zażalenie Skarżącego na orzeczenie o kosztach, zawarte w wyroku Sądu Okręgowego we W., wpłynęło wraz z apelacją pozwanej do Sądu Apelacyjnego [...] w dniu 25 kwietnia 2016 r. W dniu 30 czerwca 2016 r. Sąd Apelacyjny [...] wydał w przedmiotowej sprawie wyrok, w którym uwzględnił zażalenie Skarżącego w punkcie 1 wyroku, a w zasądzonej kwocie

5.493 zł mieściła się opłata zażaleniowa (w wysokości 93 zł). Uczestnik stwierdził, że skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki wnosi się w toku postępowania w sprawie, natomiast skarga złożona poza tokiem postępowania jest niedopuszczalna. W związku z tym uznał on, że Skarżący wniósł w niniejszej sprawie skargę po prawomocnym zakończeniu postępowania przed Sądem Apelacyjnym [...]. Jego zdaniem „tok postępowania w sprawie” nie odnosi się do postępowań incydentalnych (ubocznych), lecz do postępowań co do istoty sprawy. Uczestnik zaznaczył ponadto, iż w ramach badania, czy doszło do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, należy brać pod uwagę wyłącznie przyczyny nieuzasadnionej zwłoki w rozstrzygnięciu (o ile ona występuje). Nie podlega natomiast ocenie merytoryczne rozstrzygnięcie sądu. Według Uczestnika, zarzuty Skarżącego nie dotyczyły opieszałości w podejmowaniu czynności procesowych przez Sąd Apelacyjny [...], lecz odnosiły się do oceny merytorycznej wydanego rozstrzygnięcia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlega odrzuceniu, z uwagi na jej niedopuszczalność z mocy prawa.

Zgodnie z treścią przepisu art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, sprawą jest wyłącznie postępowanie główne, rozumiane jako odnoszące się co do istoty tej sprawy. Nie będzie miało natomiast takiego statusu postępowanie w sprawie zażalenia na postanowienie o kosztach postępowania. Uznaje się je bowiem za rodzaj postępowania incydentalnego (wpadkowego), w stosunku do postępowania głównego, co do którego sąd wydał prawomocne orzeczenie i w którym rozstrzygnął o prawach stron. W tym przypadku ustawa o skardze na przewlekłość postępowania nie przewiduje możliwości wniesienia skargi (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 2018 r., III SPP 10/18, Legalis nr 1782055; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2011 r., III SPP 5/11, LEX nr 848148). W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny [...] dokonał rozstrzygnięcia głównego, co do istoty sprawy, wydając w dniu 30 czerwca 2016 r. wyrok, w którym oddalił apelację pozwanej. Tylko co do tego więc postępowania

możliwa byłaby ewentualna analiza dotycząca przewlekłości. Pomimo powiązania z postępowaniem głównym, nie mieści się natomiast w jego ramach postępowanie dotyczące zażalenia na postanowienie o kosztach postępowania.

Co więcej, zgodnie z treścią przepisu art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie. Nie jest zatem możliwe stwierdzenie, iż w danej sprawie doszło do przewlekłości postępowania, jeżeli skarga została wniesiona po prawomocnym zakończeniu postępowania. Biorąc pod uwagę dyscyplinujący charakter skargi na przewlekłość postępowania, gwarantujący sprawne rozpoznanie sprawy, przyjmuje się bowiem, że w przypadku postępowań zakończonych, powyższa funkcja skargi traci rację bytu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2018 r., KSP 6/18, LEX nr 2499880; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2018 r., I NSP 39/18, LEX nr 2628455; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2019 r., I NSP 100/18, LEX nr 2634545). W orzecznictwie Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że skarga wniesiona w takich okolicznościach jest niedopuszczalna i na podstawie przepisu art. 370 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania podlega odrzuceniu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2012 r., III SPP 21/12, Legalis nr 536756). W niniejszej sprawie, postępowanie co do istoty sprawy zostało zakończone wyrokiem Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 30 czerwca 2016 r. Skarga na przewlekłość powyższego postępowania została natomiast złożona już po tej dacie, tj. 26 lipca 2018 r.

Na podstawie przepisu art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania zwrócono opłatę od skargi.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.